

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Кафедра Туристичного, готельного та ресторанного бізнесу

(найменування кафедри)

ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Організація анімаційних послуг

(назва навчальної дисципліни)

Освітня програма: Туризмознавство
(назва освітньої програми)

Спеціальність: 242 Туризм
(найменування спеціальності)

Галузь знань: 24 Сфера обслуговування
(найменування галузі знань)

Ступінь вищої освіти: Перший (бакалаврський) рівень
(назва ступеня вищої освіти)

Викладач: д.п.н., професор ВІНДЮК АНДРІЙ ВАЛЕРІЙОВИЧ

Викладач старший викл. БУЛАТОВ СЕРГІЙ ВІКТОРОВИЧ

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Організація анімаційних послуг Обов'язкова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Викладач	Віндюк Андрій Валерійович, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри туристичного, готельного та ресторанного бізнесу Булатов Сергій Вікторович, старший викладач кафедри ТГРБ
Контактна інформація викладача	7698403, телефон викладача 0999731619, sergiibulatov85@gmail.com
Час і місце проведення навчальної дисципліни	згідно до розкладу занять - https://zp.edu.ua/node/7904 дистанційне навчання - https://moodle.zp.edu.ua/ відеоконференції на платформі Zoom (особиста або колективна) - ідентифікатор 386 7181 538. Код доступу 4PWL9s. (https://us04web.zoom.us/j/3867181538?pwd=BOCwiBDQO0KVFh6Rh9aCIA2BAdcpgA.1)
Обсяг дисципліни	Кількість годин - 150, кредитів – 5 кредити ЕКТС, розподіл годин: лекції – 14, лабораторні – 42, самостійна робота – 94, вид контролю – екзамен
Консультації	<i>Згідно з графіком консультацій</i> - https://zp.edu.ua/rozklad-zanyat-ta-konsultacij-3 Консультативна допомога студенту надається у таких формах: - особиста зустріч викладача і студента за графіком консультацій https://zp.edu.ua/node/7904 (не менш ніж 2 рази по 2 години на тиждень або за попередньою домовленістю); - відеоконференція на платформі zoom (особиста або колективна) - ідентифікатор 386 7181 538; - листування за допомогою електронної пошти sergiibulatov85@gmail.com (у форматі 24/7 кожного дня); - відеозустріч, аудіоспілкування або повідомлення у сервісі Viber (за графіком консультацій викладача); - спілкування по телефону (з 10.00 до 12.00 кожен день крім вихідних та святкових днів).

2. Постреквізити навчальної дисципліни

Здобуті здобувачем вищої освіти знання при вивченні дисципліни «Організація анімаційних послуг» є обов'язковими для таких складових подальшого навчання: «Активний туризм», навчальна практика.

3. Характеристика навчальної дисципліни

На сучасному етапі розвитку туристичної індустрії все більше значення набуває культурний туризм та один із його напрямів - анімація. Організація анімаційної діяльності є невід'ємною складовою комплексу туристичних послуг, що пропонуються закладами туристичної індустрії. Значення анімаційної діяльності в структурі комплексного туристичного обслуговування на сучасному етапі розвитку туристичного та готельно-ресторанного бізнесу важко переоцінити, оскільки використання анімаційних технологій має значне соціально-економічне та виховне значення, сприяє популяризації, збереженню та розвитку національно-культурної спадщини країни та туристичної дестинації. З огляду на це, організації анімаційної діяльності в готельних та туристичних закладах має бути приділена належна увага.

Загальні компетентності:

ЗК03 – Здатність діяти соціально відповідально та свідомо до сприйняття культури та звичаїв інших країн і народів, толерантного ставлення до національних, расових, конфесійних відмінностей, здібність до міжкультурних комунікацій у туристичній сфері..

ЗК08 – Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК12 – Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК14 – Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК16 – Здатність до організації підприємницької діяльності.

Спеціальні компетентності:

СК02 – Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій.

СК06 – Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного).

СК07 – Здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту.

СК12 – Здатність визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести претензійну роботу.

СК17 – Здатність трансформувати провідний міжнародний туристичний досвід в розвиток підприємницьких структур сфери туризму.

Програмні результати навчання:

ПРН06 – Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів

ПРН07 – Розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт.

ПРН09 – Організовувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки.

ПРН12 – Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг.

ПРН14 – Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.

ПРН23 – Сприяти становленню та розвитку інфраструктури внутрішнього ринку на засадах світових стандартів якості обслуговування.

ПРН24 – Презентувати унікальність та специфічні риси певного регіону для вітчизняних та іноземних туристів на високому професійному рівні.

4. Мета та завдання вивчення навчальної дисципліни

Мета полягає у опануванні теоретичними, професійними знаннями та практичними навичками щодо організації анімаційних послуг в туристичному бізнесі.

Завдання: ознайомити з основними підходами та критеріями класифікації підприємств дозвілля; дослідити сутність, значення, передумови зародження анімації; визначити особливості роботи аніматорів з різними категоріями туристів; вивчити особливості складання анімаційних програм; отримати практичні навички розробки анімаційних програм різного спрямування.

5. Зміст та складові навчальної дисципліни

Тема	Вид заняття	Кількість годин	Розподіл балів
Тема 1. Зародження і розвиток форм культурно-дозвільної діяльності.	Лекційне	2	10
	Лабораторні	6	
	Самостійне	16	
Тема 2. Соціально-культурна анімація як форма соціальної активності особи.	Лекційне	2	10
	Лабораторні	6	
	Самостійне	17	
Тема 3. Акторська майстерність.	Лекційне	2	10
	Лабораторні	8	
	Самостійне	17	
Рубіжний (модульний) контроль	Консультація	-	30
Тема 4. Дитяча анімація.	Лекційне	2	8

	Лабораторні Самостійне	6 10	
Тема 5. Спортивна анімація.	Лекційне Лабораторні Самостійне	2 6 12	8
Тема 6. Вечірні шоу-програми.	Лекційне Лабораторні Самостійне	2 6 10	7
Тема 7. Організація анімаційної діяльності.	Лекційне Лабораторні Самостійне	2 4 12	7
Рубіжний (модульний) контроль	Консультація	-	30
Поточний контроль	Змістовні модулі	150	60
Підсумковий контроль	Екзамен	-	40

6. Самостійна робота

Самостійна робота – це вид розумової діяльності, за якої здобувач самостійно (без зайвої сторонньої допомоги) опрацьовує в кожному змістовному модулі перелік тем (на основі опрацювання інформаційних джерел веде пошук відповідей на актуальні питання, вирішує практичні питання, складає тести, вирішує задачу або ситуаційну вправу, виконує інші завдання на основі знань, отриманих з підручників, книг, лекцій, практичних занять).

Головною метою самостійної роботи є формування самостійності здобувача вищої освіти, його вмінь, знань і навичок. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить: денна форма – 1:1,7; заочна – 1:9,7. Тижневих годин (денна форма) – 4.

Під час вивчення дисципліни «Організація анімаційних послуг» виокремлено такі види самостійного навчання студента: 1) слухання лекцій, участь у семінарських заняттях, виконання лабораторних робіт; 2) відпрацювання тем лекцій і лабораторних занять; 3) підготовка рефератів, презентація результатів власних досліджень; 4) участь у проєкті; 5) підготовка до рубіжного (модульного) контролю та екзамену; 6) робота з інформаційними джерелами; 7) одиночні чи комплексні індивідуальні завдання та ін.

Кожен із зазначених видів потребує від студентів наполегливої самостійної праці. Насамперед, потрібно, щоб кожен студент у процесі навчання дотримувався гігієни розумової праці. Студент повинен зрозуміти механізми розумової праці, причини появи втоми, шляхи підвищення працездатності, а також режиму харчування, організації відпочинку та ін. Викладач дисципліни на початку вивчення дисципліни проводить настановне заняття, особливо зі студентами, які оформили індивідуальний графік навчання (за інформацією деканату). Студент повинен усвідомити, що індивідуальний добовий ритм його організму визначається низкою фізіологічних функцій, які постійно змінюються в години активної діяльності та сну. Важливу роль в оптимальній організації життя і діяльності студента відіграє режим активності на добу – його слід відстежити, зафіксувати враховувати на початку навчальних занять з дисципліни.

Здійснюється самостійна робота безпосередньо через зміст і методи всіх видів навчальних занять. Самостійна робота студентів є засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від аудиторних навчальних занять час, що регламентується робочим навчальним планом. Завдання до самостійної роботи мають унеможливити механічне заучування студентами фактичного матеріалу або поверхове знайомство з явищами та процесами. Для отримання позитивної оцінки студент повинен продемонструвати володіння певним обсягом знань, уміти розв'язувати певні окремі елементи (метод декомпозиції наукових цілей) наукових проблем, аналізувати та систематизувати дані, знаходити оригінальні рішення на підставі самостійно здобутої інформації, формулювати й відстоювати власну точку зору. Йдеться про самостійне опрацювання навчальної, наукової та довідкової літератури. Рекомендованим елементом цієї роботи є ведення записів (допускається й електронний варіант або презентація). Такий підхід сприяє кращому засвоєнню фактичного матеріалу, дає можливість зберегти його в зручному для використання вигляді. Рівень виконання самостійної роботи враховується при виставленні підсумкової оцінки за змістовими модулями навчальної дисципліни.

Під час самостійного опанування тем здобувачам рекомендовано застосовувати навички

неформальної освіти на сучасних освітніх платформах, участь в вебінарах з тематики курсу, майстер-класах тощо (посилання на відповідні ресурси біля тем).

Курси на онлайн-платформах:

1. Підготовка туристичної групи до подорожі.
2. Основи туризму. https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+TOUR101+2021_T1_1/about
3. Підготовка до туристичного маршруту.
4. Управління якістю та безпекою в туризмі. https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+TOUR101+2021_T1_5/about.
5. Топографія та орієнтування.

Студенти мають змогу отримати завдання та завантажити свої напрацювання в систему дистанційного навчання (moodle) НУ «Запорізька політехніка» (<https://moodle.zp.edu.ua/>).

Отримання навичок Soft Skills.

Рівень успіху вже давно перестав залежати тільки від того, наскільки добре фахівець виконує свої безпосередні обов'язки. Сьогодні не менш важливі й Soft Skills («м'які навички») – універсальні непрофесійні якості, які допомагають нам взаємодіяти між собою в команді, спільноті, громаді незалежно від сфери діяльності. Рекомендовані матеріали щодо отримання:

1. Soft Skills. М'які навички для успішної кар'єри майбутнього. ФММ КНУКіМ. Вебінар - https://www.youtube.com/watch?v=1jLZUY_ZIIY.
2. Навчитися вчитися. Як запустити свій мозок на повну. Барбара Оаклі - <https://youtu.be/pEOsemOoR3M>.
3. Соціальне підприємництво: дизайн-мислення та невизначеність. ВУМонлайн - <https://vumonline.ua/course/social-entrepreneurship/>.
4. Побудова кар'єри. ВУМонлайн - <https://vumonline.ua/course/career-building/>.

В умовах дії обставин непоборної сили рекомендовані такі курси з онлайн-освіти:

- Перша психологічна допомога в екстрених і кризових ситуаціях – <https://vumonline.ua/course/first-psychological-aid/>
- Формування соціальної поведінки людей з інвалідністю в критичних ситуаціях – <https://vumonline.ua/course/formation-of-social-behavior-of-people-with-disabilities-in-critical-situations/>

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання не передбачено навчальним планом. Студенти заочного відділення виконують контрольну роботу, завдання наведено в moodle.zp.edu.ua.

8. Система та критерії оцінювання курсу

Засоби оцінювання

Для денної форми навчання:

- усне опитування у відповідності до вивчених тем дисципліни;
- опрацювання опорного конспекту лекцій (самостійні письмові роботи);
- захист індивідуального завдання за обраним напрямком;
- індивідуальна самостійна робота на лабораторних заняттях;
- участь у обговоренні актуальних подій в галузі туризму, гостинності, готельно-ресторанного бізнесу (на лекційних та практичних заняттях);
- вирішення ситуаційних вправ на лабораторних заняттях;
- модульна контрольна робота (тестовий контроль).

Поточний контроль знань здійснюється на лабораторних заняттях (денна).

Здобувачі заочної форми навчання виконують контрольну роботу (окреме або комплексне індивідуальне завдання). Після перевірки викладачем контрольної роботи і одержання позитивної оцінки здобувач допускається до екзамену.

Критерії оцінювання

Згідно з діючою в університеті системою комплексної діагностики знань студентів, з метою стимулювання планомірної та систематичної навчальної роботи, оцінка знань студентів здійснюється за 100-бальною системою.

Форми контролю знань студентів:

- поточний;

- рубіжний (модульний);
- підсумковий (екзамен).

Позитивною вважається оцінка від 60 до 100 балів. Поточний контроль знань студентів протягом семестру містить оцінку роботи на лекційних, лабораторних заняттях, самостійну роботу.

КРИТЕРІЇ ПОТОЧНОЇ ОЦІНКИ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ.

Поточний контроль (засвоєння тем розділів) здійснюється на лабораторних заняттях відповідно до очікуваних результатів навчання.

Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студента до виконання конкретної роботи. Поточний контроль і оцінювання результатів навчання передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять:

- контроль засвоєння теоретичного та практичного матеріалу (тестування, усне опитування, складання тестів, реферати);
- контроль та оцінювання активності роботи здобувача під час дискусійних лекційних та практичних занять (групова дискусія, мозковий штурм, інтеграція);
- контроль та оцінювання вмінь проводити дослідження та презентувати їх результати із застосуванням сучасних інформаційних технологій (презентації).

При вивченні кожного змістовного модуля проводиться поточний контроль. Критерії та методи оцінювання студентів зображено у таблиці.

Критерії та методи оцінювання

Методи	Критерії оцінювання	Система оцінювання, бали
Тестування (на практичних заняттях)	Виставляється здобувачу вищої освіти за правильну відповідь на одне тестове питання.	1
Групова дискусія (під час лекційних та практичних занять)	Виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій відповіді на запитання продемонстрував всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, вміє грамотно інтерпретувати одержані результати; продемонстрував знання фахової літератури, передбачені на рівні творчого використання.	5
	Виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій відповіді на запитання продемонстрував повне знання програмного матеріалу, передбачене на рівні аналогічного відтворення, припустився окремих несуттєвих помилок або не зміг обґрунтувати власну думку.	4-2
Робота над теоретичними завданнями, із застосуванням сучасних інформаційних технологій (презентації).	Виставляється здобувачу, який на високому рівні провів аналітичні дослідження та презентувати із допомогою сучасних інформаційних технологій, продемонстрував здатність застосовувати знання на практиці. Аналітично обґрунтував власну думку з практичними прикладами.	5
	Виставляється здобувачу вищої освіти, який не досить обширно провів аналітичні дослідження (використав менше 3-х інформаційних джерел) і презентував із застосуванням сучасних інформ. технологій. Обґрунтував власну думку, проте припускався певних помилок посилаючись на теоретичні матеріали лекції та теорію питання.	4-3
	Виставляється здобувачу, який «сухо» провів аналітичні дослідження (використав одне інформаційне джерело (інтернет-джерело / лише матеріали лекції) і презентував із застосуванням сучасних інформаційних технологій. Не зміг обґрунтувати свою думку, припускався помилок посилаючись на теоретичні матеріали лекції.	2-1

Максимально під час поточного навчання здобувач може отримати **60** балів в ході лекційних і лабораторних занять, а також в системі дистанційної освіти moodle.

Рубіжний контроль здійснюється за підсумками змістовних модулів.

Підсумковий контроль засвоєння здійснюється по завершенню курсу на базі проведення екзамену. **Екзамен – 40 балів.** Завданням контролю є оцінювання знань, умінь та практичних навичок студентів, набутих під час вивчення зазначених тем. Структура екзамену: тестові завдання (40 тестових запитань, які складено за всіма темами змістовних модулів), які максимально сумарно оцінюються в 40 балів. Відповідно, максимальна кількість набраних балів за результатами вивчення дисципліни складає 100 балів. Оцінювання здійснюється відповідно до шкали ЗВО.

Кожен здобувач заочної форми навчання виконує контрольну роботу за варіантом. Вибір варіанту здійснюється за порядковим номером П.І.Б. студента у списку академічної групи або журналу обліку відвідування занять. В кожному варіанті необхідно розглянути певні питання (які можуть бути розділені на два-три підпункти). Кожен варіант контрольної роботи оцінюється в **60 балів** максимум. Після перевірки викладачем письмової контрольної роботи та її захисту в усному вигляді викладач допускає здобувача до екзамену. Критерії оцінки завдань на екзамену той самий, що і у денної форми. Завдання екзамену складають **40 балів.**

Критерії оцінки контрольної роботи для студентів заочної форми навчання:

Контрольна робота (захист)	Критерії оцінки
51-60	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних відповідей і обговорення, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань й завдань, використовуючи при цьому обов'язкову й додаткову літературу. Використано теоретичну базу і враховано вітчизняний та міжнародний досвід. Продемонстровано набуття загальних та спеціальних компетентностей. Робота має цілісний характер.
41-50	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано викладає під час усного виступу, відповідей. Взагалі, розкриває зміст теоретичних питань та завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Здобувач має власну думку щодо тематики. При викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини і аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Обмежена кількість наукових джерел.
31-40	В цілому, володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усного виступу та відповідей на запитання, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування, аргументації думки і висловлювань, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Робота має відхилення від стандартів оформлення та помилки.
21-30	Юбмежено володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усного виступу. Відповіді на запитання загальні, короткі, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Робота оформлена вільним стилем без врахування вимог стандартів.
11-20	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час доповіді. Відповіді на питання відсутні або поверхневі, допускає при цьому суттєві помилки. Зміст тексту роботи не розкриває тему.
1-10	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Таблиця набору балів за вивчення дисципліни

Поточний контроль							Підсумковий контроль (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	40	100
10	10	10	8	8	7	7		

T1, T2 ... T17 – теми змістових модулів.

9. Інформаційне забезпечення курсу

1. Кукліна Т. С., Віндюк А. В., Булатов С. В. Організація анімаційних послуг : Навчальний посібник. Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2022. 244 с.
2. Кравець О. М. Організація анімаційних послуг в туризмі: навч. посібник / О. М. Кравець, С. І. Байлик; Харків. нац.ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бакетова. 2-ге вид, перероб. і доп. – Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. 335 с.
3. Килимистий С. М. Анімація в туризмі: навч. посіб. Київ : Вид-во ФПУ, 2017. 188 с.
4. Віндюк А. В., Захаріна А. Г., Захаріна Є. А. Організація спортивної анімації. Навчальний посібник. Запоріжжя: КПУ, 2014. 176 с.
5. Кукліна Т. С., Пущина І. В., Сердюк О. М., Осадча О. В. Організація анімаційних послуг. Запоріжжя: ЛПРС, 2009. 232 с.
6. Байлик С. І., Кравець О. М. Організація анімаційних послуг в туризмі : навч. посібник / Харків : ХНАМГ, 2014. 197 с.
7. Килимистий С. М. Сутність анімації в туризмі як культурної практики. URL: http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Pk1/2019_25/Kylymystyj_S.M.pdf,
8. Ільтьо Т. І. Розвиток та впровадження анімаційної діяльності в готельному господарстві на українському та світовому ринках. URL: <http://global-national.in.ua/archive/6-2020/35.pdf>.

10. Політика курсу

Політика відвідування аудиторних занять (особиста присутність студента). Відвідування занять є обов'язковим компонентом в системі вивчення курсу, набуття загальних та фахових компетентностей (відвідування лекцій та практичних занять). Самостійну роботу студент виконує у системі дистанційного навчання (<https://moodle.zp.edu.ua/>). За об'єктивних причин (лікарняні, стажування, мобільність, індивідуальний графік, інше) аудиторні види занять і завдань також можуть бути трансформовані в систему дистанційного навчання (сервіс moodle).

Політика дедлайнів. Студент зобов'язаний дотримуватись крайніх термінів (дата для аудиторних видів робіт або час в системі дистанційного навчання), до яких має бути виконано певне завдання. За наявності поважних причин (відповідно до інформації від деканату) студент має право на складання індивідуального графіку вивчення окремих тем дисципліни.

Політика академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право та суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації; використання достовірної інформації з офіційних джерел у проектних завданнях.

Політика дотримання прав та обов'язків студентів. Права і обов'язки студентів відображено у Положенні про організацію освітнього процесу в НУ «Запорізька політехніка» затвердженому наказом ректора № 507 від 10.12.2021 р. (https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Nakaz_N507_vid_10.12.21.pdf).

Політика конфіденційності та захисту персональних даних. Обмін персональними даними між викладачем і студентом в межах вивчення дисципліни, їх використання відбувається на основі закону України «Про захист персональних даних. Стаття 10, п. 3 «Використання персональних даних працівниками суб'єктів відносин, пов'язаних з персональними даними, повинно здійснюватися лише відповідно до їхніх професійних чи службових або трудових обов'язків. Ці працівники зобов'язані не допускати розголошення у будь-який спосіб персональних даних, які їм було довірено або які стали відомі у зв'язку з виконанням професійних чи службових або трудових обов'язків, крім випадків, передбачених законом. Таке зобов'язання чинне після припинення ними діяльності, пов'язаної з персональними даними, крім випадків, установлених законом» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>).

Політика трансферу кредитів. Замість виконання завдань (вивчення тем) можуть додатково враховуватись інші види активності здобувача (неформальна освіта) за умов підтвердження результатів (сертифікат з зазначення обсягу кредитів, грамота учасника, призера, лауреата, інше).